

ПрАТ «ВНЗ «МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Управління знаннями»

Спеціальність:	D3 Менеджмент
Освітній рівень:	Перший (бакалаврський) рівень
Освітня програма:	Менеджмент

Яготин 2025

Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва навчальної дисципліни	Управління інтелектуальним капіталом
Шифр та назва спеціальності	D3 «Менеджмент»
Рівень вищої освіти	другий (магістерський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	обов'язкова
Кількість кредитів і годин	3 кредити / 90 год. Лекції: Семінарські заняття: Самостійна робота студентів:
Терміни вивчення дисципліни	
Мова викладання	українська
Вид підсумкового контролю	залік
Сторінка дисципліни на сайті	

Загальна інформація про викладача. Контактна інформація.

Цимбал Володимир Олексійович	
Науковий ступінь	<i>Кандидат економічних наук</i>
Вчене звання	---
Посада	<i>доцент кафедри економіки, фінансів та менеджменту</i>
Дисципліни, які викладає НПП	<i>«Основи управління бізнесом», «Соціальна відповідальність бізнесу», «Методи та технології прийняття управлінських рішень», «Управління виробничими групами», «Бізнес-аналітика».</i>
Напрями наукових досліджень	<i>управління персоналом, проблеми управління об'єктами державної та комунальної власності, концепції та моделі корпоративного управління.</i>
Посилання на реєстри ідентифікаторів для науковців	
E-mail:	yahotynmaup@gmail.com
Контактний тел.	
Портфоліо викладача на сайті кафедри / Інституту / Академії	https://docs.google.com/document/d/1Z4asLyGSKgG8clHQmz5ezv6vY5cb/edit#heading=h.ux269u3xoglb

Анотація курсу. Навчальна дисципліна «Управління знаннями» призначена для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за освітньою програмою «Менеджмент».

Курс формує системне уявлення про знання як стратегічний ресурс сучасної організації та ключовий фактор її конкурентоспроможності в умовах економіки знань. Розглядаються сутність і види знань, процеси їх створення, накопичення, трансформації, поширення та використання в системі менеджменту. Значна увага приділяється управлінню організаційним навчанням, корпоративній пам'яті, цифровим платформам знань, культурі обміну знаннями та ролі персоналу у знаннєвих процесах.

Предметом дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти теоретичних знань і практичних навичок щодо управління знаннями як стратегічним ресурсом організації.

Метою дисципліни є формування у здобувачів теоретичних знань і практичних умінь щодо управління інтелектуальним капіталом як системою нематеріальних активів, здатною забезпечувати інноваційність, стійкість і зростання вартості бізнесу.

Завдання навчальної дисципліни

- розкрити сутність знань та їх роль у сучасному менеджменті;
- сформувати розуміння концепції управління знаннями;
- опанувати базові моделі та інструменти knowledge management;
- навчити організовувати процеси створення та обміну знаннями;
- сформувати навички управління організаційним навчанням;
- ознайомити з цифровими технологіями управління знаннями;
- розвинути вміння використовувати знання для прийняття управлінських рішень.

Пререквізити навчальної дисципліни. Вивчення дисципліни спирається на знання та навички, сформовані під час опанування компонентів магістерської підготовки, зокрема: «Іноземна мова у професійній діяльності», «Інформаційні системи та технології в менеджменті», «Методологія наукових досліджень та академічна доброчесність», «Діагностика та моделювання економічних процесів», «Управління інтелектуальною власністю», «Інноваційно-інвестиційний менеджмент», «Коучінг персоналу», «Стратегічний менеджмент», «Проектний менеджмент», «Управління бізнесом», «Ризик-менеджмент», «Управління змінами».

Постреквізити навчальної дисципліни. Компетентності, набуті під час опанування дисципліни «Управління знаннями», є підґрунтям для виконання та посилення результатів виробничої/переддипломної практики, а також для підготовки й захисту кваліфікаційної роботи бакалавра та подальшого опанування вибірових компонентів професійної підготовки.

Зміст навчальної дисципліни (денна форма навчання)

№	Назва теми	Методи навчання/методи оцінювання
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи управління знаннями		Методи навчання: словесні (навчальна лекція; бесіда; навчальна дискусія); індуктивний метод; дедуктивний метод; аналітичний метод; синтетичний метод; практичний (робота з економічними моделями, статистичними даними, графіками); пояснювально-ілюстративний; репродуктивний; метод проблемного викладу; частково-пошуковий; дослідницький; інтерактивні методи (аналіз економічних ситуацій; дискусії, дебати; мозковий штурм; ситуативне моделювання; відпрацювання навичок моделювання); кейс-метод (аналіз реальних економічних ситуацій, пошук проблем, пропозиція рішень, побудова моделей); моделювання професійної діяльності (побудова економічних моделей, прогнозування, сценарне моделювання). Методи оцінювання: усний контроль (усне опитування, оцінювання участі у дискусіях, інших інтерактивних методах навчання); письмовий контроль (контрольні, самостійні роботи, аналітичні завдання, реферати); тестовий контроль (тести закритої форми: тест-альтернатива, тест-відповідність, завдання на аналіз даних і моделей); метод самоконтролю та самооцінки; оцінювання кейс-завдань; оцінювання проєктних та лабораторних робіт (моделювання економічних процесів, прогнозування).
Тема 1.	Знання в системі сучасного менеджменту	
Тема 2.	Види знань та економіка знань	
Тема 3.	Концепції та моделі управління знаннями	
Змістовий модуль 2. Організаційні процеси управління знаннями		
Тема 4.	Створення та накопичення знань в організації	
Тема 5.	Обмін знаннями та організаційне навчання	
Тема 6.	Корпоративна культура та мотивація обміну знаннями	
Змістовий модуль 3. Інструменти та технології управління знаннями		
Тема 7.	Цифрові платформи та системи управління знаннями	
Тема 8.	Управління знаннями персоналу	
Тема 9.	Оцінювання ефективності управління знаннями	
Тема 10.	Стратегія управління знаннями в організації	
Модульна контрольна робота		
Форма контролю: залік		

Технічне обладнання та/або програмне забезпечення. В освітньому процесі використовуються навчальні аудиторії, бібліотека, мультимедійний проектор та комп'ютер для проведення лекційних та семінарських занять з елементами презентації. Вивчення окремих тем і виконання практичних завдань потребує доступу до інформації зі всесвітньої мережі Інтернет, який забезпечується безкоштовною мережею Wi-Fi.

Форми методи контролю.

Контроль успішності здобувачів освіти поділяється на **поточний** та **підсумковий (семестровий)**.

Поточний контроль здійснюють під час проведення практичних і семінарських занять. Його метою є систематична перевірка:

- розуміння та засвоєння теоретичних основ економічних процесів;
- уміння застосовувати знання для побудови моделей та аналізу економічних даних;
- навичок діагностики та прогнозування економічних процесів;
- використання спеціалізованого програмного забезпечення для моделювання та обробки статистичних даних.

Форми участі студентів у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю:

- виступи та презентації з аналізу економічних процесів;
- усні доповіді з розбору економічних кейсів;
- доповнення, запитання до того, хто відповідає;
- систематичність роботи на семінарських заняттях та активність під час обговорень;
- участь у дискусіях, мозковому штурмі, інтерактивних формах заняття;
- аналіз економічних даних, статистичних показників, економіко-математичних моделей;
- письмові завдання (контрольні роботи, тестові завдання, аналітичні та реферативні роботи);
- підготовка конспектів, тез, аналітичних записок;
- самостійне опрацювання тем дисципліни та матеріалів лекцій.

Методи поточного контролю:

- усний контроль (опитування, бесіда, доповідь, повідомлення);
- письмовий контроль (контрольна робота, аналітичний звіт, реферат, виконання завдань на побудову моделей або обробку статистики);
- комбінований контроль (усне та письмове поєднання для оцінки розуміння та практичних навичок);
- презентація самостійної роботи або кейс-аналізу;
- спостереження за активністю та участю у практичних заняттях;
- тестовий контроль (закриті та відкриті завдання, аналіз графіків і моделей);
- робота з проблемними ситуаціями (аналітичні кейси, сценарне моделювання економічних процесів).

Система оцінювання та вимоги.

Таблиця розподілу балів, які отримують здобувачі вищої освіти*

Теми	Поточний контроль знань										Підсумковий контроль		
											Модульна контрольна робота	Залік**	Загальна кількість балів
	Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8	Тема 9	Тема 10	20	20*	100
Робота на семінарському занятті	3	3	3	3	3	3	3	3	3				
Самостійна робота	3	3	3	3	3	3	3	3	3				

*Таблиця містить інформацію про максимальні бали за кожен вид навчальної роботи здобувача вищої освіти.

Під час оцінювання засвоєння кожної теми за поточну навчальну діяльність здобувачу освіти виставляють оцінки з урахуванням затверджених критеріїв оцінювання для відповідної дисципліни.

Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів освіти та розподіл балів, які вони отримують, регламентуються Положенням про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у ПрАТ «ВНЗ «МАУП».

Модульний контроль проводиться на останньому занятті модуля у письмовій формі, у вигляді тестування.

Критерії оцінювання модульного тесту з навчальної дисципліни «Управління інтелектуальним капіталом»:

При оцінюванні модульного тесту враховуються обсяг і правильність виконання завдань:

- оцінка «відмінно» (A) виставляється за правильне виконання всіх завдань (або більше 90% всіх завдань);
- оцінка «добре» (B) виставляється за виконання 80% всіх завдань;
- оцінка «добре» (C) виставляється за виконання 70% всіх завдань;
- оцінка «задовільно» (D) виставляється за правильне виконання 60% запропонованих завдань;
- оцінка «задовільно» (E) виставляється, якщо правильно виконано більше 50% запропонованих завдань;
- оцінка «незадовільно» (FX) виставляється, якщо виконано менше 50% завдань.

Неявка на модульний тест - 0 балів.

Вищезазначені оцінки перетворюються на рейтингові бали таким чином:

«A» - 18-20 балів;

«B» - 16-17 балів;

«C» - 14-15 балів;

«D» - 12-13 балів.

«E» - 10-11 балів;

«FX» - менше 10 балів.

Підсумкова семестрове оцінювання з дисципліни «Управління знаннями» є обов'язковою формою оцінювання результатів навчання студентів. Воно проводиться у терміни, визначені навчальним планом, і охоплює обсяг матеріалу, визначений програмою курсу.

Підсумкове оцінювання проводиться у формі тесту. До семестрового оцінювання допускається студент, який виконав усі необхідні роботи.

Підсумкова оцінка виставляється на основі результатів навчання студента протягом семестру. Оцінка студента складається з балів, накопичених за результатами поточного оцінювання, та заохочувальних балів.

Студенти, які виконали всі необхідні завдання і отримали оцінку 60 балів або вище, отримують оцінку, що відповідає отриманій оцінці, без додаткового тестування.

Для студентів, які виконали всі необхідні завдання, але отримали оцінку нижче 60 балів, а також для тих, хто бажає поліпшити свій бал (результат), викладач проводить підсумкову роботу у формі тесту під час останнього запланованого заняття з дисципліни в навчальному семестрі.

Оцінювання додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності. Оцінювання додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності. До додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності відносять участь здобувачів у роботі наукових конференцій, наукових гуртків здобувачів і проблемних груп, підготовці публікацій, участь у Всеукраїнських олімпіадах і конкурсах та Міжнародних конкурсах тощо понад обсяги завдань, які встановлені відповідною робочою програмою навчальної дисципліни.

За рішенням кафедри здобувачам освіти, які брали участь у науково-дослідній роботі та виконували певні види додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності, можуть присуджуватися заохочувальні (бонусні) бали за визначену освітню компоненту.

Оцінка самостійної роботи

Загальна кількість балів, отриманих студентом за виконання самостійної роботи, є одним із складових академічної успішності з дисципліни. Самостійна робота з кожної теми, відповідно до програми курсу, оцінюється в діапазоні від 0 до 3 балів за допомогою стандартизованих та узагальнених критеріїв оцінювання знань.

Шкала оцінювання виконання самостійної роботи (індивідуальних завдань) критерії оцінювання.

Максимально можлива оцінка самостійної роботи (індивідуальні завдання)	Рівень виконання			
	Відмінно	Добре	Задовільно	Незадовільно
3	3	2	1	0

Форми оцінювання включають: поточне оцінювання практичної роботи; поточне оцінювання засвоєння знань на основі усних відповідей, доповідей, презентацій та інших форм участі під час практичних (семінарських) занять; індивідуальні або групові проекти, що вимагають розвитку практичних навичок і компетентностей (опціональний формат); вирішення ситуаційних завдань; підготовка резюме з самостійно вивчених тем; тестування або письмові іспити; підготовка проектів статей, тез конференцій та інших публікацій; інші форми, що забезпечують всебічне засвоєння навчальної програми та сприяють поступовому розвитку навичок для ефективної самостійної професійної (практичної, наукової та теоретичної) діяльності на високому рівні.

Для оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти впродовж семестру застосовується 100-бальна, національна та шкала ЄКТС оцінювання

Шкала підсумкового оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECT8	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
82 – 89	B	добре	
75 – 81	C		
68 – 74	D	задовільно	
60 – 67	E		
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0 – 34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу.

Для успішного засвоєння курсу «Управління знаннями» здобувач освіти має:

- регулярно відвідувати лекційні та практичні заняття;
- систематично, системно й активно працювати на лекційних і практичних заняттях;
- відпрацьовувати пропущені заняття або незадовільні оцінки, отримані на заняттях;
- виконувати у повному обсязі завдання, які вимагає підготувати викладач, належна їх якість;
- виконувати контрольні та інші самостійні роботи;
- дотримуватися норм академічної поведінки та етики.

Курс «Управління знаннями» передбачає засвоєння та дотримання принципів етики та академічної доброчесності, зокрема орієнтації на запобігання плагіату у будь-яких його проявах: всі роботи, доповіді, есе, реферати та презентації мають бути оригінальними та авторськими, не переобтяженими цитатами, що мають супроводжуватися посиланнями на першоджерела. Порушеннями академічної доброчесності вважаються: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання.

Рекомендовані джерела інформації.

Основна (базова):

1. Братусь Г. А. Управління знаннями як основна структурна компонента розвитку інтелектуальної власності. Наукові праці МАУП. Серія: Економічні науки. Київ. Міжрегіональна Академія управління персоналом, 2019. Вип. 2 (58). С. 32–39. (0,5 д. а.).
2. Братусь Г. А. Комплексна оцінка рівня інтелектуального розвитку вітчизняної економіки. Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво. Херсон : Вид. дім «Гельветика». 2020. № 2(113). С. 39–44.
3. Братусь Г. А. Інформаційно-знаннєві ресурси в структурі інтелектуальної власності. Вчені записки Таврійського національного університету ім. В.І. Вернадського. Серія: Економіка і управління. Київ : Вид. дім «Гельветика». Т. 31 (70). № 2. 2020. С. 45–51.
4. Войнаренко М. П., Скоробогата Л. В. Мережеві інструменти капіталізації інформаційно-інтелектуального потенціалу та інновацій. Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. 2015. № 3, т. 3. С. 18–24.
5. Гавва В. Н., Божко Е. А. Потенціал підприємства: формування та оцінювання : навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2004. 224 с.

6. Дем'янчук М. А. Вплив цифрових трансформацій на інтелектуальний потенціал підприємства. *Проблеми системного підходу в економіці*. 2020. Вип. 1(75), ч. 1. С. 98–106. DOI: <https://doi.org/10.32782/2520-2200/2020-1-14>
7. Дем'янчук М. А., Ільченко С. В., Кенс А. В. Методика оцінювання інтелектуального потенціалу як інструмент виявлення конкурентних переваг підприємства : свідоцтво про реєстрацію авт. права на твір № 102561. Україна. Заявл. 08.02.2021 ; дата реєстрації 16.02.2021.
8. Згалат-Лозинська Л. О. Державно-управлінський механізм формування банку інтелектуально-інноваційного капіталу [Електронний ресурс] *Приазовський економічний вісник*. 2020. № 4(21). Вип. 4(21). С.15-20. DOI: <https://doi.org/10.32840/2522-4263/2020-4-3>
9. Липовська К. «Інтелектуальний потенціал» у контексті управління суспільним розвитком: поняття та сутність. *Державне управління та місцеве самоврядування*. 2017. Вип. 4(35). С. 21–27. URL: [http://www.dridu.dp.ua/vidavnictvo/2017/2017_04\(35\)/5.pdf](http://www.dridu.dp.ua/vidavnictvo/2017/2017_04(35)/5.pdf)
10. Маслій Н. Д. Активізація трудової діяльності управлінського персоналу в контексті забезпечення зростання економічної ефективності діяльності підприємства. *Актуальні проблеми економіки та менеджменту: теорія, інновації та сучасна практика* : монографія / за ред. Е. А. Кузнецова. Херсон, 2017. Кн. 5, розд. 6. С. 106–144.
11. Мойсеєнко І. П. Управління інтелектуальним потенціалом : монографія. Львів : Аверс, 2007. 304 с.
12. Ситник Й. С. Інтелектуалізація систем менеджменту промислових підприємств : дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.04. Львів, 2018. 615 с.
13. Собко О. М. Інтелектуальний капітал і креація вартості підприємства. Тернопіль : Економічна думка, 2015. 435 с.
14. Управління потенціалом підприємства : навч. посіб. / І. З. Должанський, Т. О. Загорна, О. О. Удалих та ін. Київ : Центр навчальної літератури, 2006. 362 с.
15. Хаврова К. С. Інтелектуалізація діяльності – основа розвитку підприємства. *Вісник Донецького національного університету економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського. Серія «Економічні науки»*. 2018. № 1(68). С. 23–30.
16. Хаврова К. С. Інтелектуалізація діяльності торговельних підприємств: концепція та методологія : дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.04. Дніпро, 2020. 428 с.
17. Хаврова К. С. Теоретико-методологічні і прикладні аспекти інтелектуалізації діяльності торговельних підприємств : монографія. Кременчук : ПП Щербатих О. В., 2020. 262 с.
18. Хаврова К. С., Поставной М. С. Вплив діджиталізації на інтелектуалізацію діяльності підприємств. *Вісник Одеського національного університету. Економіка*. 2019. Т. 24, вип. 6(79). С. 91–94.
19. Чобіток В. І. Інтелектуалізація управління холістичним розвитком підприємств : дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.04. Харків, 2020. 625 с.
20. Шамін М. В. Вплив інтелектуального потенціалу на ефективність діяльності підприємства. *Вісник ОНУ імені І. І. Мечникова*. 2018. Т. 23, вип. 4(69). С. 86–91.

Додаткова:

21. Борщ В. І., Погосян К. В. Інтелектуалізація трудової діяльності. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Економічні науки»*. 2019. № 33. С. 85–88.
22. Братусь Г. А. Управління інтелектуальною власністю в контексті науково-технічного розвитку економіки України: теорія, методологія, практика. Київ: ДКС центр, 2020. 392 с.
23. Братусь Г.А., Мазур Ю.В. Моделювання рівня інтелектуально-інноваційної активності України. Наукові праці Міжрегіональної Академії управління персоналом. Економічні науки. 2022. №1(64). 13-21
24. Валюх А. М., Гвозджевiч С. Інтелектуальна власність : навч. посіб. Варшава : МП «Освіта-наука-Розвиток», 2016. 182 с.
25. Горячова Н. В. Інтелектуальні інвестиції в інноваційній діяльності підприємства : дис. ... канд. екон. наук : 051. Вінниця, 2020. 248 с.

26. Гриньова В. М., Писаревська Г. І. Управління кадровим потенціалом підприємства : монографія. Харків : ХНЕУ, 2012. 228 с. URL: <http://www.repository.hneu.edu.ua/jspui/handle/123456789/3194>
27. Диба Л. М. Сутність понять інтелектуальний потенціал та інтелектуальний капітал як економічних категорій. *Економічний вісник університету*. 2011. Вип. 17. URL: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/Evu/2011_17_1/Dyba.pdf
28. Кендюхов О. В. Ефективне управління інтелектуальним капіталом : монографія. Донецьк : ДонУЕП, 2008. 359 с.
29. Князева О. А., Шамін В. М. Науково-методичний підхід до визначення стратегічних векторів розвитку інтелектуального потенціалу підприємства зв'язку. *Економічний вісник університету*. 2018. Вип. 37/1. С. 167–176.
30. Крупіна С. В., Яблонська Н. В. Комерціалізація інтелектуальної власності в харчовій промисловості України. *Економічні інновації*. 2018. Т. 20, вип. 1(66). С. 105–112. DOI: [https://doi.org/10.31520/ei.2018.20.1\(66\).105-112](https://doi.org/10.31520/ei.2018.20.1(66).105-112)
31. Легомінова С. В. Інструментарій оцінки інтелектуального капіталу підприємств як ключового імперативу їх конкурентних переваг. *Економіка та суспільство*. 2017. № 11. С. 270–276.
32. Лозова Т. І., Шамін М. В. Інтелектуальний потенціал підприємства як економічна категорія. *Причорноморські економічні студії*. 2016. Вип. 10. С. 113–116.
33. Макарова В. А. Управление стоимостью бизнеса : учеб. пособ. Санкт-Петербург : Изд-во СПбГУЭФ, 2016. 124 с.
34. Мойсеєнко І. П. Управління інтелектуальним потенціалом суб'єктів господарювання у національній економіці : автореф. дис. ... д-ра екон. наук : 08.01.03. Львів, 2010. 38 с.
35. Пархоменко А. О., Пархоменко О. В. Інтелектуальний капітал як інтегрований чинник інноваційного розвитку : монографія. Хмельницький : Хмельницький державний центр науки, інновацій та інформації, 2012. 162 с.
36. Про авторське право і суміжні права : Закон України від 23.12.1993 № 3792-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12#Text>
37. Прокопенко І. В. Економічне оцінювання та регулювання інтелектуального капіталу машинобудівних підприємств : дис. ... канд. екон. наук : 08.00.04. Львів, 2018. 309 с.
38. Ситник Й. С. Інтелектуальний потенціал як фактор інтелектуалізації систем менеджменту підприємства. *Економічний вісник НТУУ «КПІ»*. 2012. URL: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Evkpi/2012/6MO/42.pdf
39. Україна у вимірі економіки знань : монографія / за ред. В. М. Гейця. Київ : Основи, 2006. 568 с.

Інформаційні Інтернет ресурси

40. Інтернет-портал для управлінців URL: <http://www.management.com.ua>.
41. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського. Електронний фонд. URL: <http://www.nbu.gov.ua>
42. Сайт HR-Ліга – Спільнота кадровиків та спеціалістів з управління персоналом. URL: www.hrliga.com.